

STN	Ergonomické zásady vo vzťahu k psychickej pracovnej zát'aži Časť 1: Všeobecné otázky a pojmy, termíny a definície (ISO 10075-1: 2017)	STN EN ISO 10075-1 83 3572
------------	--	--

Ergonomic principles related to mental workload
Part 1: General issues and concepts, terms and definitions

Principes ergonomiques concernant la charge de travail mental
Partie 1: Questions et concepts généraux, termes et définitions

Ergonomische Grundlagen bezüglich psychischer Arbeitsbelastung
Teil 1: Allgemeine Aspekte und Konzepte und Begriffe

Táto slovenská technická norma je slovenskou verziou európskej normy EN ISO 10075-1: 2017. Preklad zabezpečil Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky. STN EN ISO 10075-1 má rovnaké postavenie, ako majú oficiálne verzie.

This standard is the Slovak version of the European Standard EN ISO 10075-1: 2017. It was translated by Slovak Office of Standards, Metrology and Testing. STN EN ISO 10075-1 has the same status as the official versions.

Nahradenie predchádzajúcich dokumentov

Táto slovenská technická norma nahrádza anglickú verziu STN EN ISO 10075-1 z apríla 2018, ktorá od 1. 4. 2018 nahradila STN EN ISO 10075-1 z januára 2000 v celom rozsahu.

138500

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky, 2024
Slovenská technická norma a technická normalizačná informácia je chránená zákonom č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii v znení neskorších predpisov.

Národný predhovor

Obrázky v tejto STN sú prevzaté z elektronických podkladov dodaných z CEN, © 2017 CEN, ref. č. EN ISO 10075-1: 2017 E.

Informácie pre používateľa STN

Hlavné zmeny v porovnaní s predchádzajúcim vydaním sú tieto:

- kapitola 1 bola upravená;
- kapitola 2 a termíny 3.1.2, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.2.1, 3.2.3.2, 3.2.3.2.1, 3.2.3.2.2 a 3.2.3.3 boli technicky revidované;
- bol doplnený termín 3.2.4.1;
- termín 3.2.3.2.3 bol opravený;
- tabuľka A.1 bola aktualizovaná;
- v prípade potreby sa zvýraznilo prepojenie medzi ISO 10075-1 a ISO 6385;
- kapitola 3 bola reštrukturalizovaná.

Vypracovanie slovenskej technickej normy

Spracovateľ: Ing. Daniela Onofrejová, PhD., Košice

Technická komisia: TK 29 Bezpečnosť strojov a ergonómia

Ergonomické zásady vo vzťahu k psychickej pracovnej záťaži
Časť 1: Všeobecné otázky a pojmy, termíny a definície
(ISO 10075-1: 2017)

Ergonomic principles related to mental workload
 Part 1: General issues and concepts, terms and definitions
 (ISO 10075-1: 2017)

Principes ergonomiques concernant
 la charge de travail mental
 Partie 1: Questions et concepts généraux,
 termes et définitions
 (ISO 10075-1: 2017)

Ergonomische Grundlagen bezüglich
 psychischer Arbeitsbelastung
 Teil 1: Allgemeine Aspekte und Konzepte
 und Begriffe
 (ISO 10075-1: 2017)

Túto európsku normu schválil CEN 29. júna 2017.

Členovia CEN sú povinní plniť vnútorné predpisy CEN/CENELEC, v ktorých sú určené podmienky, za ktorých sa tejto európskej norme bez akýchkoľvek zmien priznáva postavenie národnej normy. Aktualizované zoznamy a bibliografické údaje týkajúce sa takýchto národných noriem možno na požiadanie dostať od Riadiaceho strediska CEN-CENELEC alebo od každého člena CEN.

Táto európska norma existuje v troch oficiálnych verziách (anglickej, francúzskej, nemeckej). Verzia v akomkoľvek inom jazyku, ktorú na vlastnú zodpovednosť vydal člen CEN v preklade do národného jazyka a ktorá bola oznámená Riadiacemu stredisku CEN-CENELEC, má rovnaké postavenie, ako majú oficiálne verzie.

Členmi CEN sú národné normalizačné organizácie Belgicka, Bulharska, Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, Cypru, Česka, Dánska, Estónska, Fínska, Francúzska, Grécka, Holandska, Chorvátska, Írska, Islandu, Litvy, Lotyšska, Luxemburska, Maďarska, Malty, Nemecka, Nórska, Poľska, Portugalska, Rakúska, Rumunska, Slovenska, Slovinska, Spojeného kráľovstva, Srbska, Španielska, Švajčiarska, Švédsko, Talianska a Turecka.

CEN

Európsky výbor pre normalizáciu
 European Committee for Standardization
 Comité Européen de Normalisation
 Europäisches Komitee für Normung

Riadiace stredisko CEN-CENELEC: Avenue-Marnix 17, B-1000 Brusel

Obsah

strana

Európsky predhovor	5
Úvod	6
1 Predmet	7
2 Normatívne odkazy.....	7
3 Termíny a definície	7
4 Pojmy	10
4.1 Všeobecne	10
4.2 Psychický stres.....	10
4.2.1 Zložky psychického stresu	20
4.2.2 Krátkodobé a dlhodobé účinky psychického stresu.....	11
Príloha A (informatívna) – Ďalšie vysvetlenie termínov a pojmov.....	13
Literatúra	16

Európsky predhovor

Tento dokument (EN ISO 10075-1: 2017) vypracovala technická komisia ISO/TC 159 „Ergonómia“ v spolupráci s technickou komisiou CEN/TC 122 „Ergonómia“, ktorej sekretariát je v DIN.

Tejto európskej norme sa musí priznať postavenie národnej normy buď vydaním identického textu, alebo oznámením najneskôr do apríla 2018 a národné normy, ktoré sú s ňou v rozpore, musia sa zrušiť najneskôr do apríla 2018.

Upozorňuje sa na možnosť, že niektoré časti tohto dokumentu môžu byť predmetom patentových práv. CEN nezodpovedá za identifikáciu akéhokoľvek alebo všetkých takýchto patentových práv.

Tento dokument nahrádza normu EN ISO 10075-1: 2000.

V súlade s vnútornými predpismi CEN-CENELEC sú túto európsku normu povinné prevziať národné normalizačné organizácie týchto krajín: Belgicka, Bulharska, Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko, Cypru, Česka, Dánska, Estónska, Fínska, Francúzska, Grécka, Holandska, Chorvátska, Írska, Islandu, Litvy, Lotyšska, Luxemburska, Maďarska, Malty, Nemecka, Nórska, Poľska, Portugalska, Rakúska, Rumunska, Slovenska, Slovinska, Spojeného kráľovstva, Srbska, Španielska, Švajčiarska, Švédska, Talianska a Turecka.

Oznámenie o schválení

Text ISO 10075-1: 2017 schválil CEN ako EN ISO 10075-1: 2017 bez akýchkoľvek modifikácií.

Úvod

Tento dokument predstavuje rozšírenie normy ISO 6385 so zvláštnym zreteľom na psychickú pracovnú záťaž, pričom podrobnejšie opisuje všeobecné otázky, pojmy a termíny vzhľadom na špecifické dôsledky, ktoré je potrebné v tejto oblasti zohľadniť.

Tieto pojmy z oblasti psychickej (duševnej) pracovnej záťaže zahŕňajú psychický stres, psychickú námahu a ich účinky.

Keďže v hovorovom, ako aj vo vedeckom používaní existuje množstvo rôznych pojmov týkajúcich sa psychickej pracovnej záťaže, psychického stresu a psychickej námahy, je potrebná normalizácia príslušných pojmov a termínov v oblasti ergonómie.

V tomto dokumente sa psychická (duševná) pracovná záťaž považuje za súhrnný pojem zahŕňajúci psychický stres a psychickú námahu. Psychický stres sa považuje za neutrálny pojem, a nie za negatívny dôsledok pracovného zaťaženia a iných faktorov prijatých v iných prístupoch. Týmto spôsobom sa odráža paralela s technickým používaním termínov stres a námaha. Psychický stres sa teda vzťahuje na príčiny psychickej námahy a psychické namáhanie sa vzťahuje na účinky tohto stresu na jednotlivca. To je v súlade s používaním týchto termínov v iných ergonomických normách, napr. o tepelnej záťaži (pozri ISO 7933).

1 Predmet

Tento dokument definuje termíny z oblasti psychickej (duševnej) pracovnej záťaže, ktoré zahŕňajú psychický stres a psychickú námahu a krátkodobé a dlhodobé, pozitívne a negatívne dôsledky psychickej námahy. Zároveň špecifikuje vzťahy medzi týmito príslušnými pojmami.

V tomto dokumente sa *psychická (duševná) pracovná záťaž* považuje za zastrešujúci alebo všeobecný termín, ktorý sa vzťahuje na všetky koncepty a konštrukcie uvedené v dokumente a nemá v rámci dokumentu vlastný špecifikovaný alebo normalizovaný význam. To je v súlade s používaním tohto termínu v ergonómii a jej aplikáciách, kde sa môže vzťahovať na psychický stres, psychickú námahu a ich účinky, t. j. na príčiny aj účinky. V tomto dokumente sa teda termín psychická pracovná záťaž nebude považovať za technický termín, ale len za odkaz na oblasť psychickej pracovnej záťaže.

POZNÁMKA. – V prílohe A sú uvedené ďalšie vysvetlenia termínov a pojmov.

Tento dokument sa vzťahuje na navrhovanie pracovných podmienok s ohľadom na psychickú pracovnú záťaž a jeho cieľom je podporiť spoločné používanie terminológie medzi expertmi a odborníkmi z praxe v oblasti ergonómie, ako aj vo všeobecnosti.

Tento dokument sa nezaoberá metódami merania a princípmi navrhovania úloh, ktorými sa zaoberajú normy ISO 10075-2 a ISO 10075-3.

2 Normatívne odkazy

V tomto dokumente nie sú žiadne normatívne odkazy.

koniec náhľadu – text ďalej pokračuje v platenej verzii STN